

**Comparative Studies
in Jurisprudence,
Law, and Politics**

The Legal System of Iraq and Its Laws in Cyberspace: Capabilities and Challenges

1. Ihsan Ali Chichan Alsumauly: PhD Student, Department of Public Law, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran
2. Leila Raisi*: Professor, Department of Law, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran. Email: raisi.leila@gmail.com (Corresponding Author)
3. Maher Ibrahim Qanbar Al-Azzawi: Assistant Professor, Department of Law, University of Iraq, Baghdad, Iraq
4. Mahmood Ashrafy: Assistant Professor, Department of Law, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran

ABSTRACT

Legal regulations that specifically operate within Iraq's cyber system have still been halted, and the Iraqi legislator has not kept pace with the world's countries that manage electronic systems. This is because the system has become something that must be implemented, and whether the laws to operate with it have been established or not imposes its own reality, especially the qualitative boom, which is fluctuating every moment. Moreover, if we hear that there is innovation for other devices that the world has not yet seen or is not familiar with. Therefore, in this chapter, we have chosen the title "Legal Legislation Considering the Challenges and Presence of Cyberspace in Iraq," because the challenges that Iraq faces daily are challenges of proving the existence of the state since its disappearance. The introduction of modern devices into the provinces of Iraq, with the increase in users and the prevalence of new thinking in employing individuals for entertainment on one hand, and the work and exploitation of those devices as a source of easy labor is not simple. The work and employment of the workforce, who operate in all practical fields, whether at the governmental, private, or civil public level, and for this reason, this chapter is divided into two parts. In the first section, titled "The Legal System of Iraq and Its Laws in Cyberspace: Capabilities and Challenges," we endeavor to present the most important legal content used in Iraq in combating cybercrimes or actions conducted in the electronic domain. The second section or topic will focus on "Capabilities and Challenges in Cyberspace."

Keywords: *Iraq, Legal System, Cyberspace.*

How to cite: Alsumauly, I. A. C., Raisi, L., Al-Azzawi, M. I. Q., & Ashrafy, M. (2025). The Legal System of Iraq and Its Laws in Cyberspace: Capabilities and Challenges. *Comparative Studies in Jurisprudence, Law, and Politics*, 7(3), 119-134.

© 2025 the authors. This is an open access article under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) License.

Submit Date: 17 February 2025
Revise Date: 13 April 2025
Accept Date: 28 April 2025
Publish Date:

نظام حقوقی عراق و قوانین آن در فضای مجازی، قابلیت‌ها و چالش‌های آن

۱. احسان علی جیجان السماوئلی: دانشجوی دکتری، گروه حقوق عمومی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران
۲. لیلا ریسی*: استاد، گروه حقوق، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران. پست الکترونیک: raisi.leila@gmail.com (نویسنده مسئول)
۳. ماهر ابراهیم قنبر العزازی: استادیار، گروه حقوق، دانشگاه عراقیه، بغداد، عراق
۴. محمود اشرفی: استادیار، گروه حقوق، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران

چکیده

قوانین حقوقی که به طور تخصصی در سیستم سایبری در عراق فعالیت می‌کنند هنوز متوقف شده است و قانونگذار عراقی همگام با کشورهای جهان که سیستم الکترونیکی را اداره می‌کنند همگام نشده است، زیرا این سیستم به چیزی تبدیل شده است که باید اجرا شود و آیا قوانین برای کار با آن ثابت شده است یا نه، واقعیت خود را تحمیل می‌کند، به ویژه رونق کیفی، که هر لحظه در نوسان است و اگر بشنومیم که نوآوری برای دستگاه‌های دیگر وجود دارد که جهان تا به حال ندیده یا با آن آشنا نیست. همه، بنابراین در این فصل نام آن را «قانون‌گذاری حقوقی با توجه به چالش‌ها و حضور فضای مجازی در عراق» برگزیدیم، زیرا چالش‌هایی که عراق هر روز با آن روبه‌رو است اینها چالش‌های اثبات وجود دولت از زمان ناپدید شدن آن است. و ورود دستگاه‌های مدرن به استان‌های عراق با افزایش کاربران و رواج تفکر جدید در اشتغال افراد به سرگرمی از یک سو و کار و بهره‌برداری از آن دستگاه‌ها به عنوان منبع کار آسانی نیست. کار و به کارگیری نیروی کار که در تمام زمینه‌های عملی روی آن کار می‌کنند اعم از اینکه از طرف دیگر در سطح دولتی یا خصوصی یا عمومی مدنی باشد و به همین دلیل این فصل به دو قسمت یا دو قسمت تقسیم می‌شود. بخش‌ها و در بخش اول که در «نظام حقوقی عراق و قوانین آن در فضای مجازی، قابلیت‌ها و چالش‌های آن» خواهد بود و این همان چیزی است که سعی می‌کنیم مهم‌ترین مطالب حقوقی مورد استفاده در آن را ارائه کنیم. عراق در حال مقابله با جرایم سایبری یا اقداماتی است که در حوزه الکترونیکی انجام می‌شود، در مورد بخش دوم یا مبحث دوم که در «قابلیت‌ها و چالش‌ها در فضای مجازی» خواهد بود.

واژگان کلیدی: عراق، نظام حقوقی، فضای مجازی

نحوه استناددهی: السماوئلی، احسان علی جیجان، ریسی، لیلا، العزازی، ماهر ابراهیم قنبر، و اشرفی، محمود. (۱۴۰۴). نظام حقوقی عراق و قوانین آن در فضای مجازی، قابلیت‌ها و چالش‌های آن. پژوهش‌های تطبیقی فقه، حقوق و سیاست، ۷(۳)، ۱۱۹-۱۳۴.

© ۱۴۰۴ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است. انتشار این مقاله به‌صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی (CC BY-NC 4.0) صورت گرفته است.

تاریخ ارسال: ۲۸ بهمن ۱۴۰۳

تاریخ بازنگری: ۲۴ فروردین ۱۴۰۴

تاریخ پذیرش: ۸ اردیبهشت ۱۴۰۴

تاریخ چاپ:

در عصر فناوری اطلاعات و ارتباطات، فضای مجازی به یکی از ارکان اساسی زندگی اجتماعی، اقتصادی و سیاسی جوامع مدرن تبدیل شده است. با گسترش استفاده از اینترنت و دستگاه‌های الکترونیکی، نیاز به تدوین و اجرای قوانین مناسب در این حوزه بیش از پیش احساس می‌شود. عراق، به عنوان یکی از کشورهای منطقه با پتانسیل بالای توسعه در حوزه فناوری، نیز با چالش‌ها و فرصت‌های متعددی در زمینه حقوقی فضای مجازی مواجه است. این مقاله به بررسی نظام حقوقی عراق و قوانین موجود در فضای مجازی می‌پردازد و قابلیت‌ها و چالش‌های مرتبط با آن را تحلیل می‌کند.

توسعه سریع فناوری‌های دیجیتال و افزایش کاربران اینترنت در عراق، نیازمند ایجاد چارچوب‌های قانونی مناسب برای مدیریت فعالیت‌های آنلاین است. با وجود پیشرفت‌های جهانی در حوزه قوانین سایبری، نظام حقوقی عراق هنوز در مسیر تطبیق با این تغییرات قرار دارد. یکی از اصلی‌ترین چالش‌ها، کمبود قوانین تخصصی و جامع در حوزه فضای مجازی است که بتواند به طور مؤثر جرایم سایبری را شناسایی، پیشگیری و مجازات کند. علاوه بر این، نبود هماهنگی بین نهادهای مختلف دولتی و عدم آشنایی کافی قانونگذاران با فناوری‌های نوین، مانعی دیگر در مسیر تدوین و اجرای قوانین مؤثر به شمار می‌رود.

از سوی دیگر، فضای مجازی امکانات و فرصت‌های فراوانی را برای توسعه اقتصادی و اجتماعی عراق فراهم می‌کند. استفاده از فناوری‌های دیجیتال در بخش‌های مختلف از جمله تجارت الکترونیک، آموزش آنلاین، خدمات بهداشتی و حتی دولت الکترونیک، می‌تواند به بهبود کیفیت زندگی مردم و افزایش بهره‌وری اقتصادی منجر شود. اما برای بهره‌برداری کامل از این امکانات، نیازمند وجود قوانین شفاف و مطمئن در حوزه فضای مجازی هستیم که امنیت کاربران را تضمین کرده و حقوق آن‌ها را در برابر تهدیدات سایبری محافظت کند.

چالش‌های موجود در نظام حقوقی عراق در حوزه فضای مجازی شامل مسائلی همچون حفظ حریم خصوصی، حفاظت از داده‌های شخصی، مبارزه با جرایم سایبری مانند هک، فیشینگ و انتشار محتوای غیرقانونی می‌باشد. همچنین، نیاز به ایجاد سازوکارهای قانونی برای حمایت از حقوق مالکیت فکری در فضای دیجیتال و تنظیم روابط حقوقی میان کاربران و ارائه‌دهندگان خدمات اینترنتی نیز از دیگر موارد مهم است. این مقاله با تحلیل دقیق قوانین موجود و شناسایی نقاط ضعف و قوت آن‌ها، راهکارهایی برای بهبود نظام حقوقی عراق در حوزه فضای مجازی پیشنهاد می‌دهد.

در این راستا، مطالعه حاضر به دو بخش اصلی تقسیم می‌شود. بخش اول به بررسی نظام حقوقی عراق و قوانین موجود در فضای مجازی می‌پردازد و تلاش دارد تا مهم‌ترین مقررات حقوقی مورد استفاده در مقابله با جرایم سایبری را معرفی کند. بخش دوم به تحلیل قابلیت‌ها و چالش‌های فضای مجازی در عراق اختصاص دارد و به بررسی نقش فناوری‌های نوین و تاثیر آن‌ها بر نظام حقوقی و اجتماعی عراق می‌پردازد. با توجه به اهمیت موضوع و ضرورت ایجاد یک نظام حقوقی مدرن و کارآمد در حوزه فضای مجازی، این مقاله می‌تواند به عنوان یک منبع مرجع برای پژوهشگران، قانونگذاران و فعالان حوزه فناوری اطلاعات در عراق و سایر کشورها مورد استفاده قرار گیرد.

در نهایت، هدف این مقاله ارائه یک دید جامع و تحلیلی از وضعیت فعلی نظام حقوقی عراق در حوزه فضای مجازی و پیشنهاد راهکارهایی برای ارتقاء و بهبود قوانین موجود است. با توجه به پویایی و تغییرات سریع در فناوری‌های دیجیتال، ایجاد یک چارچوب قانونی انعطاف‌پذیر و پاسخگو به نیازهای روز، امری ضروری و حیاتی برای توسعه پایدار عراق در جامعه جهانی محسوب می‌شود.

بخش اول: نظام حقوقی عراق و قوانین آن در فضای مجازی

فضای مجازی و کار سایبری در سیستم الکترونیکی که یکی از مهمترین مواردی است که سازندگی و پیشرفت کشور بر آن استوار است، در حال حاضر فقط از طریق آن انجام می‌شود و به همین دلیل باید قوانین نظارتی وجود داشته باشد که از طریق آن اقدامات خلاف قوانین کنترل می‌شود، بنابراین این تحقیق به دو بخش تقسیم می‌شود یا شامل دو شرط است: شرط اول که در قوانین جاری عراق در نظام حقوقی خواهد بود و الزام دوم که در قوانین حقوقی حفاظت از نظام حقوقی فضای مجازی به شرح زیر باشد:

گفتار اول: قوانین فعلی عراق در نظام حقوقی

در واقع، قانون عراق که به عنوان یکی از بهترین قانونگذاران منطقه شناخته می‌شود، همگام با قوانینی است که در کشورهای همسایه و همچنین کشورهایی که قوانین نظارتی یا کیفری یا سایر قوانینی را که قانونگذار صادر می‌کنند، همگام است. در قانون‌گذاری مهم می‌داند، اما در زمان کنونی، محقق مشاهده می‌کند که رکود و عدم ارائه طرح‌های قانونی برای محدود کردن مشکلاتی که هر از گاهی پیش می‌آیند یا ظاهر می‌شوند، وجود دارد و در این پژوهش که در آن به توضیح عراقی می‌پردازیم. قانونی که دادگاه‌های عراق علیرغم قدمت آن در زمانی که تخلفات و ارتکاب جنایی آشکار و مشهود بود و دستگاه‌های الکترونیکی پیشرفته‌ای وجود نداشت و قانونگذار عراقی آن‌ها را می‌شناخت، بر اساس آن عمل می‌کرد. قانونگذار جرایم نشر، آگهی، قراردادهای مدنی و تجاری و غیره را ذکر کرده است و به همین دلیل این الزام به دو شاخه تقسیم می‌شود در شعبه اول که در قوانین حقوقی نظام سایبری عراق خواهد بود. شاخه دوم که در نبود قانون سایبری در عراق و افزایش تخلفات و جرایم الکترونیکی خواهد بود که در زیر توضیح داده می‌شود:

گفتار دوم: قوانین حقوقی برای سیستم سایبری در عراق

قانونگذاری قوانین در فضای مجازی یا آنچه فضای مجازی نامیده می‌شود و در عراق که تا به امروز مورد توجه است قانونگذار عراقی قیام نکرده است که قواعد ثابت و اساسی را در بازدارندگی یا مقابله با سیستم سایبری متناسب با توسعه نظام سایبری مطرح کند. نظام حقوقی در کشورهای جهان یا حتی کشورهای همسایه است و متوجه می‌شویم که قانونگذار عراقی تلاش زیادی برای حفظ حقوق افراد از دستکاری یا تلف شدن دارد و حقیقت این است که وسایل الکترونیکی ملک خصوصی محسوب می‌شوند و همین‌طور. وسایل الکترونیکی در انظار عمومی وجود دارد و همچنین باید در قانون مجازات عراق گنجانده شود و صریحاً ذکر نشده است اما می‌تواند ضمنی باشد و در ترجمه اصل قانون اساسی (۲۳) قانون اساسی عراق تصریح شده است که مالکیت خصوصی محسوب می‌شود. محفوظ و خط قرمز است و مالک حق دارد از آن منتفع شود و هر زمان که بخواهد از آن بهره برداری و از آن خلاص کند قانونگذار عراق در قانون مجازات در ماده (۴۲۸) شماره (۱۱۱) ق. ۱۹۶۹ که مقرر می‌دارد: (۱) - مجازات حبس از یک سال و جزای نقدی بیش از یکصد دینار یا یکی از این دو مجازات برای: الف - هرکس وارد محل مسکونی یا مسکونی شود. یا یکی از ضمایم آن بدون رضایت مالک آن و در شرایطی غیر از مواردی که قانون اجازه آن را داده است. ب - هر کس در مکانی که در بالا ذکر شد یافت شود، از چشم کسانی که حق دارند او را از آنجا دور کنند، پنهان باشد. ج - هر کس به طور مشروع وارد مکان مذکور شود و برخلاف میل صاحب اختیار در آنجا بماند. ۲ - اگر قصد ورود یا مفقود شدن یا ماندن در آن مکان برای جلوگیری از تصرف قهری یا ارتکاب جرم در آنجا باشد، مجازات آن حبس از دو سال و جزای نقدی از دویست دینار است. یا یکی از این دو پناهی در صورتی که جنایت بین غروب و طلوع خورشید یا با شکستن یا بالا رفتن یا توسط شخصی که سلاح آشکار یا مخفی حمل

می‌کند یا توسط سه نفر یا بیشتر یا شخصی که صلاحیت عمومی را به عهده گرفته یا ادعا کرده باشد واقع شده باشد مجازات حبس است. انجام یک خدمت عمومی در مقام کاذب) (["Iraqi Penal Code No. \(111\), Article \(428\)," 1969](#)).

در سطح بین‌المللی، متوجه شدیم که حملات بزرگی وجود دارد که به آن‌ها جنگ سرد و حملات سایبری می‌گویند. در آوریل ۲۰۰۷، آنچه به عنوان "منع سرویس توزیع شده" یا حملات DDoS شناخته می‌شود، بسیاری از وب‌سایت‌های برجسته وابسته به دولت استونی را هدف قرار داد. سازمان‌های خبری این حملات DoS شامل تلاش‌هایی برای پر کردن وب‌سایت‌ها و شبکه‌ها با تعداد زیادی از درخواست‌های مرور مخرب در تلاش برای از بین بردن سایت‌های هدف است. اعتقاد بر این بود که این حادثه یک حمله هماهنگ شده بود که توسط دولت روسیه تأمین مالی شده بود، اما تأیید این موضوع با درجه اطمینان بالایی دشوار است. روسیه نیز این اتهامات را رد کرد... حوادثی که استونی یکی از اعضای سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) را هدف قرار داد، کشورهای ملی را بر آن داشت تا نقش حملات سایبری را در تعریف اصول درگیری نظامی در نظر بگیرند. به دنبال این حملات، سایر کشورهای ناتو نسبت به احتمال آسیب پذیر بودن در برابر چنین حملات سایبری ابراز نگرانی کردند. این کشورها متعجب بودند که آیا این حملات به منزله اقدامات جنگی است و بنابراین می‌توان آن را حملات مسلحانه بر اساس قوانین بین‌المللی تلقی کرد. از سوی دیگر، این مورد چالش‌های پاسخگویی به چنین حملاتی را برجسته کرد... ([Al-Siddiqi, 2017](#)) ضمانت‌های قانون اساسی عراق در سال ۲۰۰۵ که قانونگذار به صراحت در آن تضمین‌ها ذکر کرده است، تصریح می‌کند که همه عراقی‌ها بدون هیچ استثنایی برابر هستند، همانطور که در ماده (۱۴) آمده است: «عراقی‌ها در برابر قانون بدون تبعیض جنسیتی برابر هستند. نژاد، ملیت یا منشأ "رنگ، مذهب، فرقه، عقیده، وضعیت اقتصادی یا اجتماعی» (["Iraqi Constitution, Article 14," 2005](#))

همانطور که قانونگذار عراق در اصل (۶/۱۹) قانون اساسی تصریح کرد: «هر فردی حق دارد در رویه‌های قضایی و اداری با او عادلانه رفتار شود» (["Iraqi Constitution, Article \(19/Sixth\)," 2005](#))

همین طور تشریح باید مطابق با آنچه خداوند متعال دستور داده باشد و در آیات قرآن برای ما مثال‌هایی آورده است، چنانکه خداوند و رسولش محمد صلی الله علیه و آله خواستند. نقض قوانین اسلامی جایز نیست همانطور که در قانون اساسی عراق در ماده (۲) قانون اساسی ۲۰۰۵ و همچنین قوانین اساسی آمده است. ماده قبلی عراق و همانطور که در ماده مقرر می‌شود: «(اول: اسلام دین رسمی است. دولت و منبع اساسی قانونگذاری است: الف - وضع قانونی که با احکام ثابت اسلام منافات داشته باشد جایز نیست ب - وضع قانونی که با اصول دموکراسی در تعارض باشد جایز نیست. ج - تصویب قانونی مغایر با اصول دموکراسی جایز نیست تصویب قانونی مغایر با حقوق و آزادی‌های اساسی مندرج در این قانون اساسی ثانیاً: این قانون اساسی ضامن حفظ هویت اسلامی اکثریت مردم است. مردم عراق...» (["Iraqi Constitution, Article \(2\)," 2005](#))

حتی در سیستم سایبری جهانی، قوانین اخیراً افزایش یافته است، که طی آن جرایم سایبری افزایش یافته است، و تنها تغییرات جزئی در طول دهه پس از حملات استونی رخ داده است، زیرا هنوز مشکل در مسئول نگه داشتن فردی برای حملات با استانداردهای قانونی بالا باقی مانده است. با توجه به ماهیت غیرمتمرکز و پرهیز و مرج اینترنت، واگذاری مسئولیت‌ها مستلزم شواهد فنی و پزشکی قانونی است که به پول و منابع قابل توجهی نیاز دارد و اغلب مستلزم توانایی‌های یک دولت ملی است... علاوه بر این، اگر دولتی حمله را به یک نهاد خاص نسبت دهد، با چالش «انکارپذیری قابل قبول» مواجه خواهد شد، زیرا ممکن است او به سادگی این اتهامات را رد کرد. به دلیل پتانسیل ناشناس ماندن توسط فضای مجازی، فضای مجازی از ابتدای پیدایش خود، زمینه‌ای بوده است که توسط دولت‌ها برای جاسوسی و جمع‌آوری

اطلاعات مورد بهره برداری قرار گرفته است. هنوز هیچ مکانیسم موثری برای بازدارندگی سازمان‌های دولتی از انجام حملات سایبری وجود ندارد... شرکت‌های امنیت سایبری متعلق به بخش خصوصی گزارش‌های دوره‌ای را منتشر می‌کنند که سازمان‌های دولتی، گروه‌های هکر یا سازمان‌های غیردولتی را مسئول فعالیت‌های سایبری مخرب با درجات مختلف نگه می‌دارند. از اعتماد به نفس راهنمای فنی تخصیص مسئولیت‌ها در این گزارش‌ها بر چندین شاخص از جمله زبان در متون کدگذاری و پیوند بازه زمانی که بدافزار در اوج فعالیت خود بوده به یک منطقه زمانی خاص متکی است و سپس این اطلاعات با تاکتیک‌ها، تکنیک‌ها و رویه‌هایی که فرد به‌طور سنتی دنبال می‌کرده است (Al-Siddiqi, 2017).

و شبکه‌های اینترنتی که یکی از ابزارهای مهم در عصر کنونی به شمار می‌روند، به ویژه توسعه همه کشورها به اصطلاح در این زمینه و کشورهای باقی مانده که در پیشرفت الکترونیکی عقب مانده اند و تجارب و فعالیت‌های اعراب مرتبط با فضای مجازی که مهمترین آن‌ها عبارتند از: متون قانونی و پیش نویس قوانین وابسته به کشورهای عربی عضو ESCWA. تصمیمات و قوانین نمونه صادر شده توسط اتحادیه کشورهای عرب و فعالیت‌ها و آزمایشاتی که در این محدوده انجام داده است. گزیده‌ای از قوانین ملی از کشورهای مختلف تنظیم‌کننده تراکنش‌های الکترونیکی به‌ویژه خارجی‌ها، قوانین آمریکا، فرانسه، بلژیک، سوئیس، بریتانیا، کانادا، استرالیا و قوانین خاص برخی از کشورهای آسیای مرکزی، مهم‌ترین مراجع فقهی عربی و خارجی است. به تنظیم حقوقی فضای مجازی پرداختند نتیجه کار جمع آوری شد به شرح زیر (ESCWA Cyber Law Guidelines, 2012):

۱- تعداد موافقت نامه‌های منطقه ای، دستورالعمل‌ها، مقررات، تصمیمات و قوانین نمونه اروپایی به ۵۷ متن رسید.

۲- تعداد قوانین خارجی به ۵۲ متن رسید.

۳- تعداد تشریعات عرب به ۹۳ قانون عرب رسید.

۴- ما از مراجع فقهی بین المللی از نویسندگان معروف در محافل اطلاع رسانی راهنمایی شدیم.

از جمله فناوری‌هایی که در دورانی که ما در آن زندگی می‌کنیم، که به آن «عصر دیجیتالی» می‌گویند، تبدیل شده‌اند، توسط دانش، اطلاعات و وسایل ارتباطی کنترل می‌شوند، زیرا هرکس دانش شناختی داشته باشد، می‌تواند چیزها را کنترل کند و این امر تحمیل شده است. بر ما و فضای مجازی به واقعیت تبدیل شده است و جنگ‌های سایبری، این حقیقت تلخی است که نمی‌توان از آن فرار کرد. دانشگاهیان و کارشناسانی هستند که «نسل پنجم» جنگ‌های آینده را در نظر گرفته اند و واقعیت دیجیتال به تعامل بین این دو تبدیل شده است. کشورها و افراد در میان آن‌ها که در حال حاضر حاکم است و همه پول و حاکمیت و دولت‌های سایبری و امنیت سایبری همه چیز از طریق فضای سایبری و دیپلماسی سایبری انجام می‌شود و بنابراین همه چه در سطح دولتی و چه در سطح فردی باید باشند. در مورد استفاده از داده‌ها یا اطلاعات در زمینه‌های مجازی مراقب باشید و مراقب باشید تا از خطرات، فیشینگ، هکرها و گروه‌های تروریستی جلوگیری کنید.

در مورد قوانین عراق که دادگاه‌های عراق به موجب آن عمل می‌کنند و در مورد جرایم علیه حاکمیت کشور، دادگاه‌های عراق قانون جزای عراق شماره (۱۱۱) مصوب ۱۹۶۹ و از جمله متون مندرج در ماده (۹) را تصویب کردند. هر کس را که مرتکب جنایت علیه امنیت کشور شده است، در نظر گرفته است، متن آن این است ((این قانون شامل هرکسی است که در خارج از عراق مرتکب شود: ۱- جنایتی که بر امنیت خارجی یا داخلی کشور یا بر علیه نظام جمهوری آن کشور، قانوناً صادر شده است. اوراق مالی یا تمبر آن یا جرم جعل اوراق رسمی آن ۲-

جرم جعل یا تقلید یا جعل ارز کاغذ یا مسکوک در گردش قانونی یا عرفی در عراق یا خارج از کشور ۳- صلاحیت شخصی)) (Iraqi "1969, (Penal Code No. (111), Article (9))

در واقع، این مقاله در مورد جنایات علیه دولت یا جعل اسناد رسمی یا اوراق مالی و غیره صحبت می‌کند. به عنوان مثال، دادگاه رسیدگی کننده می‌تواند با افرادی که از طریق اینترنت یا یکی از ابزارهای الکترونیکی مرتکب اعمال مضر برای کشور عراق می‌شوند، برخورد کند. و جرم طبق این ماده طبقه بندی می‌شود که آیا جرم در داخل عراق انجام شده است یا تا زمانی که به امنیت کشور عراق لطمه زده است در خارج از آن بوده است؟ حقیقت این است که اگرچه در این ماده به صراحت اشاره‌ای به ارتکاب جرم از طریق سیستم رایانه‌ای یا استفاده از یکی از ابزار جرم، دستگاه الکترونیکی و غیره نشده است، اما دادگاه می‌تواند پرونده را با این توصیف تطبیق دهد. مقاله دیگری این همان چیزی است که در قوانین عراق ناقص تلقی می‌شود، زیرا بر قوانینی متکی است که قدیمی شده اند و با جنایات در حال تحول در اعمال مجرمانه آن‌ها سازگار نیست. همچنین ماده ۱۳ قانون مجازات عراق مقرر می‌دارد: «در مواردی غیر از موارد مندرج در مواد ۹، ۱۰ و ۱۱، مفاد این قانون در مورد هرکسی که پس از ارتکاب در خارج از کشور، به عنوان مرتکب یا شریک جرم در عراق پیدا شود، اعمال می‌شود. از جرایم زیر: - خرابکاری یا اخلاف در وسایل اطلاعاتی، حمل و نقل بین المللی و قاچاق زنان، کودکان، برده‌ها یا خدمات اطلاعاتی)) (Iraqi "1969, (Penal Code No. (111), Article (13))

اگر به این مقاله که به اعمال مجرمانه خرابکاری، مانع تراشی، قاچاق زنان یا کودکان و غیره می‌پردازد، دقت کنیم، اینها اعمال مجرمانه آشکاری هستند. دادگاه‌ها می‌توانند مطابق آنچه در این متن آمده است رسیدگی کنند. اما آیا جرایم سیستم الکترونیکی یا اخلاف در سیستم آن، خرابکاری یا اخلاف در کارکرد تاسیسات عمومی محسوب نمی‌شود؟ پس ما با نصوص و ابهامات روشنی در قانون مجازات عراق و در مقابل آن مواجه هستیم. متون قدیمی حقوقی که با توسعه شگرف کشورهای جهان و رقابت صنعتی فناورانه همخوانی ندارد.

خود قانونگذار عراقی در ماده (۱۶) قانون مجازات عراق تصریح کرده است که مقرراتی که در متن قانونی صریح وجود ندارد باید مورد توجه قرار گیرد، همانطور که در ماده فوق از جمله بند (۱) آمده است: (۱- مفاد کتاب یک قانون مورد توجه قرار گیرد. این قانون در مورد جرایم مقرر در سایر قوانین و نظام‌های کیفری اعمال می‌شود مگر اینکه خلاف آن تصریح شده باشد...)) (Iraqi Penal Code No. (111), Article (16), "1969

قانونگذار قومی به منظور دست کم نگرفتن حق قانونگذار عراقی که در ایجاد قوانین خوب، واضح تر و خوش عمل خلاقیت داشته است، در ماده (۱۹) همان قانون مجازات عراق که قبلاً ذکر شد، اشاره کرد که اصطلاحات کلی عبارتند از: تعریف شده در قانون و به شرح بند (۳-۴) از همین ماده (۱۹) که می‌گوید: (۳- تبلیغات: وسایل تبلیغاتی محسوب می‌شوند: الف - اعمال، علائم یا حرکات در صورتی که در یک جاده عمومی، در یک محل عمومی، یا در یک مکان مجاز یا پر رفت و آمد یا در معرض توجه عموم رخ می‌دهد، یا به گونه‌ای رخ می‌دهد که برای هر کسی که در چنین مکانی بوده یا ب - گفتار یا فریاد اگر با صدای بلند گفته شود یا در مکانی که در بالا ذکر شد تکرار شود یا با صدای بلند انجام شود یا به صورت خودکار یا دیگر پخش شود به طوری که کسی بدون دسترسی می‌تواند آن را بشنود او حق استفاده از آن را دارد ج - مطبوعات و سایر نشریات و سایر وسایل تبلیغاتی و انتشاراتی د - نوشته‌ها، نقاشی‌ها، تصاویر، نشان‌ها، فیلم‌ها و امثال آن که در محل ذکر شده در بالا نمایش داده می‌شود. یا به بیش از یک نفر توزیع یا فروخته شود یا در هر مکانی برای فروش عرضه شود ۴ - عمل: هر

رفتاری که جرم محسوب شود قانون اعم از مثبت یا منفی مانند ترک یا ممتنع، مگر اینکه متن خلاف این را بیان می‌کند) ("Iraqi Penal Code No. (111), Article (19), Paragraphs (3-4), 1969").

متذکر می‌شویم که قانونگذار عراق ابزاری را که تصویر عمومی دانسته است، به صراحت بیان کرده و تصریح کرده است که تبلیغات از طریق انتشار مطبوعات، نشریات و سایر وسایل تبلیغاتی، تصاویر، انیمیشن و... است و همچنین در بند (۴) همین ماده فوق بیان کرده است که اعمال مجرمانه تماماً رفتاری است که قانوناً ممنوع یا جرم انگاری شده باشد، اعم از اینکه این رفتار سلبی یا مثبت باشد، مانند ترک یا ممتنع. او آنچه را که در قانون مقرر نشده است ذکر کرد، در اینجا با این عبارت اشکال ایجاد می‌کنیم که می‌گوید آنچه در قانون تصریح نشده است، پس چگونه دادگاه‌ها بر روی نصوصی که قانونگذار مد نظر دارند کار می‌کنند؟ زمان و مکان آن چیست؟

و از طریق قانون اساسی عراق که ضامن اساسی ساخت و ساز و کار دولت تلقی می‌شود و بر اساس قانون اساسی عراق (۲۰۰۵) و همانطور که در بند (دوم) ماده (۱۹) آن و متن آن آمده است: (دوم: هیچ جرم و مجازاتی نیست مگر به نص و جز برای عملی که قانون در زمان ارتکاب آن جرم محسوب می‌شود و مجازات اشدتر از آن جایز نیست. مجازات لازم الاجرا در زمان ارتکاب جرم). چگونه دادگاه‌های عراق می‌توانند نقش خود را انجام دهند و پرونده‌های قضایی را در این گونه جرایم که مربوط به سیستم سایبری از جمله سیستم سایبری است انجام دهند؟ قانون مجازات عراق شماره (۱۱۱) در (۱۹۶۹) که مقرر می‌دارد: ((توهین عبارت است از سرزنش دیگران به نحوی که آبرو یا آبروی آن‌ها را آزار دهد یا احساسات آن‌ها را جریحه دار کند، حتی اگر شامل انتساب یک مورد خاص نباشد. واقعه و هر کس به او توهین کند مجازات می‌شود و دیگران به حبس از یک سال و جزای نقدی بیش از صد دینار یا به یکی از این دو مجازات محکوم می‌شوند. یا با هر وسیله اطلاعاتی دیگر، این امر مشدد تلقی می‌شود). ("Iraqi Penal Code No. (111), Article (19), Paragraphs (3-4), 1969") آیا این ماده برای صدور حکم عادلانه از سوی قاضی یا دادگاه کافی است؟

در مورد قانون جرایم سایبری در عراق که روز به روز ندید و رای نیارود که بر اساس پیشنهاد ارائه شده در توافقنامه عربی، قانون جرایم آمریکا، کنوانسیون بوداپست و اتحادیه بین المللی مخابرات تعریف شده است. بدون تعریف مشخص در پیش نویس قانون خصوصی پیشنهادی و تعریف جرایم سایبری به عنوان جنایت یا جنحه ارتكابی علیه یک فرد یا گروه با انگیزه مجرمانه و به قصد آسیب رساندن به حیثیت، بدن، فکر، مالی یا جان قربانی. به طور مستقیم یا غیرمستقیم با استفاده از وسایل ارتباطی مدرن، اینترنت و با افزایش گشودگی جهانی در جامعه‌ای که از سیستم اجتماعی طبیعی به سیستم اجتماعی باز تبدیل شده است، جهان توسعه یافته ترین، سریع ترین و یکپارچه ترین با جهان خارج است و جوامع داخلی محلی با فناوری‌ها و ابزارهای رسانه‌های اجتماعی در دسترس و مجاز، کاملاً آزادانه، بدون محدودیت، کنترل یا قوانین واضحی که محدوده مجازات‌های کیفری را در صورت نقض حریم خصوصی یا حقوق و آزادی‌ها مشخص می‌کند. امروزه ما متوجه بسیاری از این موارد می‌شویم. سایت‌های مورد استفاده (افترا، باج گیری، کلاهبرداری، توهین و تهمت) و قرار گرفتن در معرض مخدوش شدن حیثیت و حیثیت یک شخص، به دلیل یا بدون دلیل، برای شخص حقیقی یا حقوقی، اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی، تحت تأثیر قرار دادن موقعیت اجتماعی یا خانوادگی آن‌ها، نقض حریم خصوصی آن‌ها، یا سوء استفاده از آن‌ها به منظور باج خواهی، سوء استفاده شخصی یا دستیابی به اهداف دیگر به طور مستقیم یا غیرمستقیم، که همگی شرعاً ممنوع است. وقتی مفهوم سیاست جنایی در کشور عراق را بسط می‌دهیم، دکترین جنایی را در نظر می‌گیرد (هیچ مجازات یا جرمی وجود ندارد مگر با نص، و هیچ مجازاتی وجود ندارد مگر برای مرتکب که قانون آن را مرتکب می‌شود. جنایت در زمان ارتکاب... ماده (۱۹/دوم) قانون اساسی عراق ۲۰۰۵. متن ماده (۱) هیچ مجازاتی برای فعل یا ترک

فعلی وجود ندارد مگر بر اساس قانونی که جرم انگاری آن را در زمان ارتکاب آن و هیچ گونه مجازات یا اقدام احتیاطی که در قانون مقرر نشده باشد، اعمال نمی‌شود. قانون مجازات عراق ۱۱۱ مصوب ۱۹۶۹ با اصلاحیه این مواد قانونی و اصول قانون اساسی حاکم مؤثر در جرم انگاری متهم بر اساس متن قانون جزا است (Al-Maori).

و همچنین عقود قراردادی یا الکترونیکی که قانونگذار کنونی عراق قراردادهای الکترونیکی را تشریع نکرده است و دادگاهها همچنان به قانون مدنی عراق شماره (۴۰) مصوب ۱۳۳۰ استناد می‌کنند و از جمله متون این قانون ماده (۷۵) است. که مقرر می‌دارد: ((صحیح است) قرارداد باید شامل هر چیز دیگری باشد که منع قانونی نداشته باشد یا مخالف نظم یا اخلاق عمومی نباشد (Traqi Civil Code No. (40), 1951, (Article 75)).

در واقع محقق تعجب می‌کند که چرا نهاد قانونگذاری غیرفعال است و قوانین جدیدی تولید نکرده است، آیا ممکن است در زمان صدور (۱۹۵۱) قانون مؤثری باشد... پس آیا ماده (۷۷) ق. قانون مدنی عراق در دادگاههای عراق اعمال می‌شود و قراردادی که از طریق اینترنت منعقد می‌شود و صرفاً به این دلیل که تصریح می‌کند ماده فوق تصریح می‌کند که: ((۱ - ایجاب و قبول هر دو واژه‌ای هستند که معمولاً برای ایجاد یک قرارداد استفاده می‌شود. هر کلمه‌ای که مصوّت شود، ایجاب است و دوم قبولی ۲ - ایجاب و قبول در فعل ماضی است، همچنان که در حال یا به صورت امری است اگر حالتی در نظر گرفته شود))، یا ماده. (۷۸) و شما می‌گویید: ((صفول قبض که به معنای قول مجرّد است که در صورتی که قصد متعاهدین معطوف به آن باشد قول لازم منعقد می‌شود))؟ (Traqi Civil Code No. (40), Articles (77 and 1951, (78)).

جمع‌بندی

او قوانین عراق را در قانون جزای عراق تنها به خاطر قوانین قدیمی، مانند بهبود، جنایتکار که توسط لشکرکشی کردها گسترش یافته و توسط جنایتکاران گسترش یافته است، ذکر کرد. و من به جرم اختراع چیز جدید واقفم و به خاطر ندارم که چنین مواد قانونی را که یک قاضی در بوروندی به آن رسیده باشد که متون قانونی، اختراع یا مفهوم جدید باشد، ایجاد یک برند و یک مفهوم جدید باید داشته باشد. متون حقوقی که بیشترین قدرت قضایی را دارند در منزل شما نیز موجود است. و اکنون میانجیگری می‌کند و نظرات خود را بیان می‌کند و از او می‌خواهد که صحبت کند و منتظر قانون عراق باشد، اما این شاهدی است بر استفاده از قانون عراق در وضعیت کنونی، بدون هیچ ابهامی، با گسترش طولانی و مکتبی. در مورد مشکل قانون جرایم سایبری عراق، یعنی در پارلمان عراق در سال ۲۰۰۳ و سپس امروز، قوانین کلی و اساسی از نظر قانون جرایم سایبری چیست؟ وزیر پارلمان عراق نظر جدیدی دارد و دلیل مشکلات من این است، این مشکلات پر است و پابرجاست، عراق بدون راه حل ویران شده است و هیچ جدایی بین آن‌ها وجود ندارد و هیچ توضیحی وجود ندارد. یا اتلاف وقت در واقع، این مورد در کل این موضوع است، از طریق یک روش امنیتی الکترونیکی که می‌توان از آن استفاده کرد، قانون خاصی به دلیل اینکه وضعیت درخواست آن است. حقیقت این است که این سیاستی است که برای مدت طولانی هیچ گاه حاکم نبوده و شواهدی از نقص در نوشته قانون امنیت ملی وجود دارد و عینک آفتابی خود را در همان سمت شورای امنیت ملی نگه دارید و عراق قوانینی در کنار خود دارد و به همین دلیل است که آن‌ها عقب مانده‌اند و قانون زیر سوال می‌رود.

بخش دوم: از دست دادن قانون سایبری در عراق و اختلال در پیش‌فرض‌های الکترونیکی و جرایم.

ما قبلاً این را در منبعی در مورد قوانین عراق، یک مطالعه کردی، که بر اساس ریخت شناسی متون به منظور مرجع و عنوان تحقیق با ذکر کردیم، و همچنین جدیدترین مقاله برای این منظور، توسعه داده ایم. بررسی نظرات وی، امکان بررسی با مسیری طولانی و با بیان دشتیم، موضوع بررسی NIST است. و اما مرکز بررسی و بررسی حق مالکیت اینترنت عراق و قوانین مربوط به آن، قانون سیستم امنیت سایبری است. اما وقتی از دو متخلف در این کشور شکایت می‌کنم نظر قاضی بازپرس را دارم و وقتی شکایت شاکی مطرح می‌شود در اجرای قانون احقاق حق دولت راه دیگری برای طرح قاضی وجود ندارد. پس من قاضی می‌شوم تایید قاضی برگشت کارت با پدر حساب شده. او قاضی عینی نیست و شواهدی وجود دارد که ما پیدا خواهیم کرد، اما این دلیل بر نظرات اوست، چه با مقایسه یا مقایسه. سال ۱۳۴۷ به تقویم و مجلاتی که برای نشریات و اطلاع رسانی رسمی استفاده می‌شد، علیرغم تفاوت در قواعد اعتبار آن، بر اساس قانون عینا دادرسی کیوری شماره (۲۳)، بخشی از سیستم‌های عمومی که از این امر استفاده می‌کردند، پیوند خورد. نوع مرجع SAL ۱۳۵۰، اصلاح و اجرا طبق ماده (۵۳) الزامی است که این را از یک سایت اینترنتی غیر واقعی مانند یک شبکه اجتماعی گسترده می‌خواهم که باید بر اساس مجموع این متون، شواهد و دانش قضاوت شود. هدف از بازگرداندن متهم با یک مرجع معتبر. وی با اثبات شکایت از طرق متداول و بدون اعتراض به قوه قضائیه یا سلب مسئولیت از غیر قاضی یا احقاق حق خداری بدون اعتراض به قطع جریان عدالت در وسایل اتهام و بازگشت، قانون را اعمال کرد. کواحید کرد. به استناد ماده (۳۰) قانون مدنی (۸۳) تصحیح ۱۳۴۸ (Al-Maori).

جرائم سایبری که برای آن قانونگذاری لازم است، مرتکبین آن‌ها را از ارتکاب اعمال خلاف موازین قانونی، اخلاقی و اخلاق عمومی بازمی‌دارد، عده‌ای معتقدند فقدان مجازات منجر به بروز سوء استفاده و افزایش تخلف مجرمانه می‌شود. عمل می‌کند (Al-Tamimi). تجارت الکترونیکی در افزایش حجم این جرم نقش داشته است، از این رو، دادگاه‌ها در انطباق متون قانونی برای جرم انگاری اعمالی که موضوع آن‌ها اطلاعات و ابزارهای کامپیوتری است، مشکل داشتند، بر این اساس که متن جزایی منحصرأ در این موارد تفسیر می‌شود. مطابق با خواست قانونگذار و ممنوعیت استفاده از قیاس برای اعمال منطبق بر اصل عدم جرم و مجازات جز به موجب نص یا بر اساس آن و قانونگذاری قوانین مبارزه با جرایم رایانه ای.

• لازم بود قانون جدیدی تصویب شود که اعمال ارتكابی علیه سیستم‌های اطلاعاتی و داده‌ها را جرم انگاری کند، به ویژه اینکه این جرایم به دلیل اینترنت، دامنه ملی خود را به گستره بین المللی رسانده و باندهایی پدید آمده اند که فعالیت‌های خود را از کشوری به کشور دیگر منتقل می‌کنند. شناسایی شخصیت‌ها جعل هویت، عناصر شناسایی از آن‌ها به سرقت رفته و دارایی‌های آن‌ها ضبط شده است.

• خطر این جنایات افزایش یافته و به عنوان جرایم سازمان یافته طبقه بندی شده اند و حتی به شیوه جدیدی برای جنگ و ابزار حمله تروریستی تبدیل شده اند.

• همه اینها مستلزم تدوین قوانینی برای تعقیب عاملان آن، تلاش برای اتخاذ یک سیاست بین المللی مشترک برای مبارزه با آن، و تضمین همکاری بین المللی برای جلوگیری از فرار مجرمان از مجازات بود.

در مورد نقص، قصور یا قصور در قانون، وضعیتی است که قاضی هنگام انجام وظیفه خود در تفسیر و تطبیق قواعد تشریعی بر وضعیتی که پیش روی خود قرار گرفته است، اعم از ماهوی یا رویه ای، با آن مواجه می‌شود. ممکن است وضعیتی که قاضی با آن مواجه است (مورد نقص قانون) باشد، اعم از اینکه نقص در لفظ باشد یا در مفهوم ممکن است نقص (به دلیل سکوت متن) نسبت به وضعیت حقوقی ارائه شده باشد. زندگی از جهات گوناگون و چندوجهی است و به ظاهر تجدید می‌شود، در حالی که تشریع دارای وحدت صیغه، مستقیم و مقید به

نصوص است. خلاصه به یقین و یقین می‌دانیم که حوادث و حوادث در عبادات و رفتارها، کمیت و شمارش را می‌پذیرد، همچنین به یقین می‌دانیم که در هر رویدادی هیچ متنی ذکر نشده است و تصور آن نیز ممکن نیست. متناهی و حقایق نامتناهی است و آنچه نامتناهی است با محدود قابل کنترل نیست، همچنین به یقین می‌دانیم که اجتهاد و قیاس واجب است به طوری که در مورد هر حادثه‌ای اجتهاد است پس اجتهاد رسول نیست. خارج از کنترل خیابان)) (Al-Shahrastani).

در آن موضوع که به علم تشریع معروف است، این یکی از علوم جدید یا آنچه «علم تنظیم تشریع» نامیده می‌شود، به‌شمار می‌آید، یعنی فلسفه‌ای را که قانون‌گذار هنگام ایجاد آن تشریع می‌خواست، جستجو می‌کند. نص و در آنچه خواسته است. حقیقت این است که نقص یا کاستی در تشریع بر دو چیز است، یا این نقص از جانب قانونگذار رخ داده است، یا قانونگذار در امر خود سهل انگاری کرده است، یا سهل انگاری بر آن بوده است. به سهم خود، و بدین ترتیب این امر توجیهی خواهد بود برای اعطای اختیار به قوه قضائیه قانون اساسی برای تکمیل متون قانونی که در آن مشخص می‌شود نقص رخ داده است که قانونگذار در آن زمان از آن چشم پوشی کرده است و این همان چیزی است که کشورها آن را اجرا کرده اند، از جمله (قانون اساسی مصر - یا قانون اساسی آفریقای جنوبی) و در عراق نیز اخیراً در قانون اساسی ۲۰۰۵ و تشکیل دادگاه فدرال به دستور (۲۰۰۵/۳۲) و هنگامی که مشخص شد در آنجا اجرا شده است. ابهام در قانون اساسی به دلیل عجله و سرعت در نگارش قانون اساسی در آن توسط مجلس نمایندگان و تفکیک قوا است و چون در نگارش آن نصاب قانونی لحاظ نشده بود، مورد تجدیدنظرخواهی قرار گرفت. توسط فعالان در مقابل دادگاه فدرال، و دادگاه فدرال نقش اصلی خود را در این موضوع نشان داد و این تصمیمات کاربرد نظریه حذف قانونگذاری و اشکال نظارت قوه قضائیه قانون اساسی است (Al-Mousawi, 2008).

۱- قطعنامه شماره: ۵۶/فدرال/۲۰۱۰ در تاریخ ۲۴/۱۰/۲۰۱۰ که جلسه علنی مجلس نمایندگان را در صورت عدم اجماع (به دلیل عدم وجود متن قانون لازم الاجرا) لغو کرد.

۲- مصوبه ۱۳/۱۳۸۶/۷/۱۳۸۶ که درصد (سهمیه زنان) در مجلس نمایندگان در زمانی است که در قوانین متنی وجود نداشت.

۳- قطعنامه شماره ۱۵/فدرال/۲۰۰۸ مورخ ۲۱/۱/۲۰۰۸ که مقامات را مکلف به پذیرش زبان‌های سریانی و ترکمنی در مناطقی با جمعیت مترکم از این اجرا کرد. چون قانونی برای تنظیم این موضوع صادر نشده است.

در ۵ ژوئن ۲۰۲۲، کمیته امنیت و دفاع در پارلمان عراق تلاش خود را برای ارائه مجدد پیش نویس قانون "جرایم سایبری" اعلام کرد که به مقامات حق نظارت و نگهداری شهروندان را می‌دهد. پاسخگوی آنچه در سایت‌های رسانه‌های اجتماعی می‌نویسند، به رای گیری در جلسه فعلی مجلس، با تاکید بر اهمیت وجود قانون برای کاهش بسیاری از جرایم، در میان ترس از سوء استفاده از قانون برای سرکوب آزادی عقیده و بیان... این امر پس از آن صورت می‌گیرد که پارلمان عراق در سال ۲۰۲۱ اعلام کرد که ارائه پیش نویس قانون جرایم سایبری را تا زمانی که اصلاح شود متوقف می‌کند تا از آزادی بیان به جای نقض آن محافظت کند. تلاش‌ها برای تصویب این قانون در پایان سال گذشته افزایش یافت، پیش از اینکه محمد الحلبوسی، رئیس پارلمان عراق، در جلسه‌ای که سفرا و سران غربی در آن حضور داشتند، متعهد شد که «قانون را تصویب نخواهد کرد». از سازمان‌های بین المللی (Ayad).

این تعلل در قانونگذاری به خودی خود نقض قانون و قانون اساسی عراق است، زیرا یکی از وظایف مراجع قانونگذاری، وضع قوانین است و اگر قانون یا پیش نویس قانونی ارائه شده به مجلس نمایندگان دارای ناخالصی‌هایی باشد، مجلس شورای اسلامی نمایندگان باید در اسرع وقت درخواست اصلاحات و عودت دهند.

اگرچه توافق وجود دارد که قوه قضائیه حق اهتمام در تحقق عدالت را دارد، اما در مواردی که به قوه قضائیه مطرح می‌شود نه، و نظام‌های حقوقی امروزی متفق القول هستند که اهتمام بهترین راه برای رسیدن به حکم قضایی در صورت تحقق دلایل و شرایط آن است (Ayad). رسیدگی به شرط جزایی تحت عنوان شرط توافق است، زیرا قانون تعهدات و قراردادها مقرراتی در مورد رسیدگی به این شرط درج نمی‌کند. این استقلال، که رویه قضایی را به عنوان منبع مستقیم قاعده حقوقی توصیف می‌کند، همان چیزی است که باعث می‌شود گروهی از قوانین همگام با واقعیت باشند و آن را در منابع رسمی قانون به رسمیت بشناسند، همانطور که در مورد قانون مدنی سوئیس، صادر شده در ۲۱ چنین است. ۲۰/۲۹۰۱ که در ماده اول مقرر می‌دارد: «اگر نص تشریعی قابل اجرا نباشد، قاضی به عرف حکم می‌کند و اگر نباشد به احکامی که می‌کند. ثابت کنند که آیا او کار قانونگذار را انجام داده است.» (Shafrah Akhdar, 2022).

حقیقت این است که پیشرفت و توسعه هر جامعه‌ای مستلزم مجموعه‌ای از جنبه‌های اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و غیره است که جوهر زندگی در آن جامعه را لمس می‌کند و پیشرفت در آن جامعه و آنچه مربوط به این جنبه‌های مختلف است. قانون باید انعکاسی از واقعیت باشد و همگام با تحولات در حال وقوع در زمینه‌های مختلف باشد، در غیر این صورت نمی‌تواند زندگی روزمره افراد را سازماندهی کند. و پوشش نیازهای آن‌ها در سطوح مختلف، زیرا جهان شاهد پیشرفت‌های تکنولوژیکی گسترده است و روزی نیست که درباره یک اختراع، دستگاه یا فناوری جدید علمی که به نوبه خود قطعاً در جنبش منعکس می‌شود، نشنیده باشیم. توسعه فناوری در قوانین مختلف اداری، مالی، بین‌المللی، کیفری، تجاری، مدنی و غیره تأثیرات خود را دارد، بنابراین قوانین باید به‌طور پیوسته و در راستای توسعه فناوری پیش بروند، در غیر این صورت از سازماندهی زندگی در جامعه کوتاهی می‌کنند. راهی که در آن ثبات و شکوفایی حاصل شود. این کنفرانس با هدف بررسی توسعه فناوری و تأثیر آن در به روز رسانی قوانین بود که به بررسی میزان تأثیر توسعه فناوری بر قوانین مختلف و میزان توانایی حفظ آن قوانین می‌پردازد. همگام با جهش‌های بزرگ توسعه فناوری و اینکه چه راهکارهایی می‌توان برای پرکردن خلأ قانونی به قانونگذار پیشنهاد داد (Al-Ghatrani).

انتقادات زیادی به قانون اساسی عراق وارد شده است، دکتر دیاء عبدالله مقاله پژوهشی خود را به مرکز توسعه و مطالعات راهبردی الفرات ارائه کرده و در این تحقیق آمده است: ۱- تضاد بین متون قانون اساسی در حوزه ((اصل برابری)) قانون اساسی در ماده (۱۴) تصریح می‌کند که عراقی‌ها در برابر قانون بدون تبعیض بر اساس جنسیت برابر هستند... ماده (۱۶) نیز اصل فرصت‌های برابر و اینکه این حقی است که برای همه عراقی‌ها تضمین شده است و دولت تضمین می‌کند که اقدامات لازم برای دستیابی به آن انجام شود. ماده (۲۰) مقرر می‌دارد که شهروندان اعم از زن و مرد حق مشارکت در امور عمومی و برخورداری از حقوق سیاسی از جمله حق رأی، انتخاب و نامزدی را دارند، در حالی که متن ماده (۴/۴۹) با این اصل مغایرت دارد. زمانی که مقرر می‌دارد که هدف قانون انتخابات دستیابی به نرخ نمایندگی برای زنان کمتر از یک چهارم تعداد اعضای مجلس نمایندگان نباشد و به این «نظام سهمیه‌بندی زنان» گفته می‌شود. نقض اصل تساوی زن و مرد با ارجحیت دادن به زنان بر مردان در کار عضویت در مجلس نمایندگان که علت حضور آنان در شوراها نیز منعکس شد. با توجه به مطالب فوق، شاهد تجدید نظر در متن ماده (۴۹/چهارم) هستیم، به نحوی که تحقق اصل تساوی بدون توجه به جنسیت را تضمین می‌کند، علیرغم آنچه برخی آن را مغایر با اصل تساوی که در قانون اساسی و همچنین موافقتنامه CEDAW از آنجایی که نشان دهنده تبعیض است و به طور مثبت با هدف ارتقای نقش زنان در مشارکت در روند سیاسی که در موافقتنامه فوق الذکر ذکر شده است (ماده) است. ۲- علیرغم مقرر تشکیل شورای فدراسیون (مواد ۴۸ و ۶۵) که قطب دوم قوه مقننه در کنار مجلس نمایندگان است، قانون اساسی از نظر (ترکیب، تعداد، فاقد هرگونه تشکیلاتی

برای آن است. اعضا، اختیارات و اختیاراتی که از آن برخوردار است و ارتباط آن با نمایندگان شورا، بلکه موضوع به قانون مصوب مجلس نمایندگان منتقل شد و موضوعی است که ما شاهد توفیق قانونگذار قانون اساسی در رسیدگی به آن نیستیم. بلکه ترجیح می‌دهیم مانند مجلس نمایندگان برای آن قانون اساسی ارائه کنیم (Al-Ghatrani).

انتقادات زیادی به قانون اساسی عراق وارد شده است، دکتر دیاء عبدالله مقاله پژوهشی خود را به مرکز توسعه و مطالعات راهبردی الفرات ارائه کرده و در این تحقیق آمده است: ۱- تضاد بین متون قانون اساسی در حوزه ((اصل برابری)) قانون اساسی در ماده (۱۴) تصریح می‌کند که عراقی‌ها در برابر قانون بدون تبعیض بر اساس جنسیت برابر هستند... ماده (۱۶) نیز اصل فرصت‌های برابر و اینکه این حقی است که برای همه عراقی‌ها تضمین شده است و دولت تضمین می‌کند که اقدامات لازم برای دستیابی به آن انجام شود. ماده (۲۰) مقرر می‌دارد که شهروندان اعم از زن و مرد حق مشارکت در امور عمومی و برخورداری از حقوق سیاسی از جمله حق رأی، انتخاب و نامزدی را دارند، در حالی که متن ماده (۴/۴۹) با این اصل مغایرت دارد. زمانی که مقرر می‌دارد که هدف قانون انتخابات دستیابی به نرخ نمایندگی برای زنان کمتر از یک چهارم تعداد اعضای مجلس نمایندگان نباشد و به این «نظام سهمیه‌بندی زنان» گفته می‌شود. نقض اصل تساوی زن و مرد با ارجحیت دادن به زنان بر مردان در کار عضویت در مجلس نمایندگان که علت حضور آنان در شوراها نیز منعکس شد. با توجه به مطالب فوق، شاهد تجدید نظر در متن ماده (۴۹/چهارم) هستیم، به نحوی که تحقق اصل تساوی بدون توجه به جنسیت را تضمین می‌کند، علیرغم آنچه برخی آن را مغایر با اصل تساوی که در قانون اساسی و همچنین موافقتنامه CEDAW از آنجایی که نشان دهنده تبعیض است و به طور مثبت با هدف ارتقای نقش زنان در مشارکت در روند سیاسی که در موافقتنامه فوق الذکر ذکر شده است (ماده) است. ۲- علیرغم مقرر تشکیل شورای فدراسیون (مواد ۴۸ و ۶۵) که قطب دوم قوه مقننه در کنار مجلس نمایندگان است، قانون اساسی از نظر (ترکیب، تعداد، فاقد هرگونه تشکیلاتی برای آن است. اعضا، اختیارات و اختیاراتی که از آن برخوردار است و ارتباط آن با نمایندگان شورا، بلکه موضوع به قانون مصوب مجلس نمایندگان منتقل شد و موضوعی است که ما شاهد توفیق قانونگذار قانون اساسی در رسیدگی به آن نیستیم. بلکه ترجیح می‌دهیم مانند مجلس نمایندگان برای آن قانون اساسی ارائه کنیم (Abdullah).

در واقع محقق با پژوهشگر و آنچه در تحقیق خود بیان شد موافق است، زیرا دولت همگام با توسعه قانونگذاری نبوده و رسیدگی به پرونده‌ها را بر اساس دیدگاه و روحیات هر قاضی به دادگاه واگذار می‌کند و در اینجا وجود دارد. هیچ اعتراضی به ذهنیت قوه قضاییه عراق وجود ندارد، بلکه باید یکپارچگی و ثبات در حل و فصل اختلافات قضایی تحت یک چارچوب قانونی و قانون اساسی مشخص و بدون ایجاد متون قانونی به موقع توسط قوه قضائیه وجود داشته باشد. دکتر دیاء عبدالله در ادامه ضمن طرح قانون اساسی و تناقضات آن گفت: ((۳- علیرغم متن قانون اساسی، در بیش از یک ماده، مقررات قانونی برای موضوعاتی که از نظر ما اهمیت فوق العاده‌ای دارند، این قوانین را ارائه نکرده است. هنوز (در زمان نگارش موضوع) صادر شده است. لذا ما خواستار فعال شدن این متون قانون اساسی و عملی شدن آن‌ها با صدور هر چه سریعتر قوانین مندرج در آن‌ها هستیم. از جمله آن‌ها اشاره می‌کنیم: الف. عدم وجود قانونی که نحوه پاسخگویی رئیس جمهور، معاونان وی، نخست وزیر، معاونان وی و وزرا را به ویژه از نظر جنایی تنظیم می‌کند (ماده ۹۳/ششم) ب- عدم وجود قانونی که حقوق و دستمزدها را مشخص کند. رئیس جمهور (شورای ریاست جمهوری) (ماده ۷۴) ج- عدم وجود قانون تنظیم کننده احکام نامزدی برای ریاست جمهوری و معاونان وی (ماده ۶۹) د- عدم وجود قانون تنظیم کننده تشکیل شورای دولتی (ماده ۹۳/ششم) ماده ۱۰۱. ه- عدم تصویب قانون خدمات علمی (ماده ۹/دوم) و. قانون تنظیم کننده انتقال نیروی کار و سرمایه عراق بین مناطق و استان‌ها (ماده ۲۴) ز فقدان قانون برای احزاب سیاسی

(ماده ۳۹/اول) ح. آزادی اجتماعات و تظاهرات مسالمت آمیز (ماده ۳۸) ۱. عدم صدور قانون جدید برای تنظیم روند تصویب موافقتنامه‌های منعقدۀ توسط جمهوری عراق. مطابق با مقررات قانون اساسی مندرج در قانون اساسی ۲۰۰۵ (ماده ۶۱/چهارم). عدم وجود قانون جدید در تنظیم حقوق و دستمزد نخست وزیر و اعضای شورای وزیران (ماده ۸۲). ک. عدم صدور قانون تنظیم کننده شورای خدمات فدرال (ماده ۱۰۷). به. عدم تصویب قانون تنظیم منابع طبیعی کشور (قانون نفت و گاز، مواد ۱۱۱ و ۱۱۲). م. قانون تنظیم سیاست منابع آب (ماده ۱۱۴/هفتم) ن. قانون حقوق اداری و فرهنگی اتباع (ماده ۱۲۵) ج. عدم صدور قانون برای اطفال یا کودکان و یتیمان و زنان (ماده ۳۰/دوم) ص - عدم صدور قانون از سوی اداره کل برای تضمین حقوق مناطق و استانها (ماده ۱۰۵) و - عدم صدور قانون تنظیم کننده اداره کل نظارت بر تخصیص درآمدهای فدرال (ماده ۱۰۶) ر) فقدان قانون مبارزه با بی سوادی و ریشه کنی آن (مواد ۳۰ و ۳۴) (Abdullah).

نتیجه گیری

با توجه به مطالب فوق در می یابیم که قانون حاکم بر سیستم اطلاعاتی، سیستم الکترونیکی و یا سیستم سایبری، هر چه نامیده شود، هیچ نص قانونی در قوانین عراق وجود ندارد و این نقص یکی از خطرناک ترین وخامت اوضاع محسوب می شود. دولت عراق با علم به اینکه عراق از زمان سقوط رژیم قبلی در سال ۲۰۰۳ شروع به کار در سیستم سایبری کرده است تا به حال شورای نمایندگان عراق جرأت نکرده است گام های جدی و یا اقدامات عملی در زمینه تخصیص یا تخصیص آن بردارد. درخواست مطالعات جامع در سیستم سایبری و اگر این کار از روی سهل انگاری انجام شده باشد، بدون یافتن متون قانونی که از متخلفان یا مرتکب اعمال الکترونیکی جلوگیری یا بازدارندگی می کند، می گذرد، همانطور که قبلاً اشاره کردیم، قانون اساسی عراق هرگونه جرمی را در نظر گرفته است یا هر تخلفی مستثنی از جرم انگاری است مگر اینکه نص قانونی که آن را جرم انگاری کرده باشد و کسانی هستند که اعمال خود را مباح و خلاف قانون نمی دانند و آن ها را متهم به آزادی شخصی می کنند مثلاً جرم انتشار در قانون عراق و همانطور که در ماده (۴۳۴) قانون مجازات عراق شماره (۱۱۱) مصوب ۱۹۶۹م. توهین شده با توجه به اینکه این مجازات شامل جریمه به واحد پول قدیم دینار عراق می شود و این امر برای قاضی منطقی نیست و همین طور دینار عراقی که در حال حاضر بی ارزش و بلا استفاده تلقی می شود پس قاضی دادگاه چگونه تنظیم می کند. مبلغ را با افزایش مبلغ به عنوان جریمه و همچنین برای بقیه مطالبی که مربوط به جرایم سایبری است یا می توان آن را با جرایم سایبری تطبیق داد؟ تناقضی که در متون تاکید بر استقلال قوه قضائیه وجود دارد به حدی است که از برخی از آن ها می توان نتیجه گرفت که قوه قضائیه از نظر سازوکار انتخاب اعضای آن و همچنین تبدیل دادگاه فدرال مستقل نیست. بخشی از آن علیرغم این ادعا که این یک نهاد قضایی مستقل است، زیرا متونی را می یابیم که پیدا نکرده اند و نخواهند یافت، به عنوان مثال، به جز در عراق، ریاست قوه قضائیه، دیوان عالی فدرال و دادگاه فدرال فدرال استیضاح. ملاقات در یک نفر؟؟؟؟ همچنین قانون اساسی، دادگاه عالی کیفری عراق را به عنوان یک نهاد مستقل مانند دادگاه فدرال تبدیل کرد و بهتر بود که به دلیل اینکه مرجع قضایی بر عهده آن است، به شورای عالی قضایی وابسته می شد، در حالی که قانون دادگاه شماره (۱۰) سال ۱۳۸۴ آن را مشمول نظارت هیأت وزیران کرد که این تخلف آشکار است و با توجه به اصل استقلال قوه قضائیه از سوی قوه مجریه... و نقص در متن ماده (۴۰)) که آزادی ارتباطات و مکاتبات را تنظیم می کند، پیشنهاد می کنیم آن را به صورت زیر بازنویسی کنیم ((... محرمانه بودن آن تضمین شده است و نمی توان آن را مصادره، مشاهده یا سانسور کرد، مگر با دستور قضایی)).

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ گونه تضاد منافی وجود ندارد.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

حامی مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

EXTENDED SUMMARY

In the era of information and communication technologies, cyberspace has emerged as a fundamental pillar of modern social, economic, and political life. The proliferation of internet usage and electronic devices has heightened the necessity for the formulation and implementation of appropriate legal frameworks to govern this domain. Iraq, recognized as a country with significant potential for technological advancement within its region, faces numerous legal challenges and opportunities concerning cyberspace. This paper examines Iraq's legal system and existing laws pertaining to cyberspace, analyzing their capabilities and the challenges they encounter ([Al-Siddiqi, 2017](#)).

The rapid development of digital technologies and the increasing number of internet users in Iraq necessitate the establishment of robust legal frameworks to manage online activities effectively. Despite global advancements in cyber legislation, Iraq's legal system remains in the process of adapting to these changes. One of the primary challenges is the absence of specialized and comprehensive laws that can efficiently identify, prevent, and punish cybercrimes. Additionally, there is a lack of coordination among various governmental bodies, coupled with insufficient familiarity among Iraqi legislators with contemporary technologies, hindering the creation and enforcement of effective cyber laws ([ESCWA Cyber Law Guidelines, 2012](#)).

Conversely, cyberspace offers abundant opportunities for Iraq's economic and social development. The utilization of digital technologies across various sectors, including e-commerce, online education, healthcare services, and e-government, has the potential to enhance the quality of life for citizens and boost economic productivity. However, to fully harness these benefits, Iraq requires clear and reliable laws that ensure user security and protect individual rights against cyber threats. Transparent legal frameworks are essential to safeguard users' data, maintain privacy, and provide mechanisms for addressing cybercrimes, thereby fostering a secure and conducive environment for digital growth ("[Iraqi Constitution, Article 14](#)," 2005).

The existing challenges within Iraq's legal system concerning cyberspace encompass issues such as privacy preservation, personal data protection, and the combatting of cybercrimes like hacking, phishing, and the dissemination of illegal content. Moreover, there is a critical need for legal mechanisms to protect intellectual property rights in the digital realm and to regulate the legal relationships between users and internet service providers. This study meticulously analyzes the current laws, identifying their strengths and weaknesses, and proposes solutions to enhance Iraq's legal framework in addressing cyber-related issues effectively ("[Iraqi Penal Code No. \(111\), Article \(428\)](#)," 1969).

The research is divided into two main sections. The first section delves into Iraq's legal system and the existing laws that govern cyberspace, aiming to highlight the most significant legal provisions used in the fight against cybercrimes. The second section focuses on analyzing the capabilities and challenges of cyberspace in Iraq, exploring the role of modern technologies and their impact on both the legal and social systems. The analysis reveals that Iraq's current legal provisions are outdated

and insufficient to address the evolving nature of cybercrimes, necessitating urgent legislative reforms to align with international standards and technological advancements (Al-Mousawi, 2008). In conclusion, the study underscores the critical gaps in Iraq's legal framework concerning cyberspace, emphasizing the urgent need for comprehensive cyber legislation. The absence of specific laws poses significant risks, including the inability to prosecute cybercriminals effectively and the potential for increased cyber threats. The paper advocates for extensive research and legislative initiatives to bridge these legal gaps, ensuring that Iraq's laws are capable of addressing contemporary cyber challenges. By developing a flexible and responsive legal framework, Iraq can achieve sustainable development and secure its position within the global digital landscape, ultimately enhancing the nation's economic and social well-being

References

- Abdullah, D. The Deficiency or Shortcomings of Legal Provisions and Their Impact on Human Rights and Freedoms. *Al-Furat Journal*, 7.
- Al-Ghatrani, L. K. The Conference on Technological Development and Its Impact on Legislative Challenges.
- Al-Maori, A. F. (2023/05/24). *Cybercrimes in Iraqi Law*. Lawyer's Website: Free Legal Consultation. <https://www.mohamah.net/law>
- Al-Mousawi, S. R. (2008). The Role of the Constitutional Judiciary in Addressing Legislative Deficiencies. *Journal of Legal Studies*.
- Al-Shahrastani, A. A.-F. *Al-Milal and Al-Nihal* (Vol. 20). London Forensic Medicine Edition.
- Al-Siddiqi, I. (2017, 2017/11/25). *Legal Challenges: Cyberspace and International Law*. Arab Center for Cyberspace Research. https://accronline.com/article_detail.aspx?id=28959
- Al-Tamimi, F. H. M. (2013/01/09). *Cybercrimes*. Iraqi Supreme Judicial Council. <https://www.sjc.iq/view.2034>
- Ayad, S. (2022/06/14). *Cybercrime Law in Iraq: Suspended for a While?* SMEX. <https://smex.org/ar>
- ESCWA Cyber Law Guidelines*. (2012). Beirut.
- Iraqi Civil Code No. (40), Article (75), (1951).
- Iraqi Civil Code No. (40), Articles (77 and 78), (1951).
- Iraqi Constitution, Article 14, (2005).
- Iraqi Constitution, Article (2), (2005).
- Iraqi Constitution, Article (19/Sixth), (2005).
- Iraqi Penal Code No. (111), Article (9), (1969).
- Iraqi Penal Code No. (111), Article (13), (1969).
- Iraqi Penal Code No. (111), Article (16), (1969).
- Iraqi Penal Code No. (111), Article (19), Paragraphs (3-4), (1969).
- Iraqi Penal Code No. (111), Article (428), (1969).
- Shafrah Akhdar, F. A. (2022). *The Role of Judicial Jurisprudence in Filling Legislative Gaps in Exceptional Circumstances*. University of Ibn Khaldoun.